



برنامه ریزی درسی مشارکتی در مدرسه

یوسف محمدپورفرد، صدیقه طیبی

اداره کل آموزش و پرورش استان بوشهر (شهرستان کنگان)

(اداره کل آموزش و پرورش بوشهر ، شهرستان کنگان)

چکیده

باشد و مشخص نمودن نقش موجود و مطلوب ذی نفعان در برنامه ریزی درسی این دوره تحصیلی بوده است .

کلید واژه ها : برنامه ریزی درسی ، برنامه ریزی درسی مشارکتی ، دانش آموزان ، مدرسه ، معلمان مقدمه و بیان مسئله :

آموزش ، بخش بسیار مهمی از برنامه توسعه است . آموزش خوب و اثر بخش ، شرکت کنندگان را قادر به کسب دانش و مهارت‌ها و همچنین نگرش‌هایی می‌کند که به آنها کمک خواهد کرد تا آنها را به عمل درآورند و موقعیت‌های خود را تغییر دهند . اما این نگرانی روز افزون وجود دارد که بسیاری از دوره‌های آموزشی اثر بخش نباشند . این دوره‌ها شرکت کنندگان را قادر به کسب دانش جدید و سودمند و مهارت‌ها و نگرش‌هایی برای به کار بردن آن نمی‌کنند . برنامه ریزی درسی مشارکتی pcd مبنای بسیاری از زمینه‌های موفقیت برنامه‌های توسعه است . شواهد بسیاری از کشورها مبین آن است که ، رویکرد مشارکتی به برنامه ریزی درسی ، جزئی حیاتی در موفقیت و ضامن اثر بخشی و دوام دوره‌های آموزشی است . تقاضا برای آموزش‌های برآمده از چرخه‌ی برنامه ریزی درسی مشارکتی ، به سرعت روبه رشد است . (آقا زاده ، نوروززاده ، ۱۳۹۰) و از این نظر می‌تواند مورد سهم خواهی بخش‌های مختلف جامعه باشد . بخش‌های مختلف جامعه تصویری از انسان آرمانی خویش دارند و سعی دارند بر برنامه درسی بنا به تصویری که دارند اثر بگذارند (پروند ، ۱۳۸۰) . هر نسبتی که بخش‌های مختلف جامعه سعی در شکل دادن برنامه درسی داشته باشند فراهم آورنده شواهدی از نفوذ به تعلیم و تربیت خواهند بود . برای مثال شاگردان، منتقدان، معلمان و مدیران، بازار کار، حکومت، تولید کنندگان مواد آموزشی، دانشگاه‌ها، گروه‌های غیر رسمی اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و ... می‌توانند به عنوان بازدارنده یا منابع طرح ریزی برنامه درسی به شکل مستقیم یا غیر مستقیم به درون تعلیم و تربیت نفوذ کنند . از نیروهای اثر گذار بر برنامه درسی می‌توان نتیجه گرفت هزاران نفر می‌توانند در طرح ریزی برنامه درسی دخالت داشته باشند (سیلور، الکساندر و لوئیس، ترجمه خوی نژاد، ۱۳۸۰، ص ۹۵) . بسیاری از فعالیتهای برنامه درسی تابعی از آموزش مدرسه ای است، یعنی یک برنامه درسی برای یک مدرسه تهیه می‌شود و فراگردهای برنامه ریزی و اجرای آن، در

مدیریت مدرسه یا تصمیم‌گیری مشارکتی از ویژگیهای بارز نظامهای آموزشی در دهه اخیر به شمار می‌آید این امر مهم به ویژه در کشورهای جهان دگرگونی‌های مهمی در روشهای اداره مراکز آموزشی و آموزشگاهها به وجود آورده است . براساس الگوی برنامه ریزی درسی مشارکتی ، مشارکت دانش آموزان در فعالیت‌های مدرسه، به امور اجرایی محدود نمی‌شود، بلکه به آنان اجازه داده می‌شود تا در حوزه‌های سیاست گذاری، تصمیم‌گیری و قانون گذاری نیز شرکت کنند . از این رو، در این برنامه ریزی امکان بیشتری برای تمرکز زدایی از نظام آموزش فراهم می‌آید . برنامه ریزی درسی واقع‌گرایانه مستلزم مشارکت کلیه نیروهای اثرگذار و درگیر در مراحل گوناگون تصمیم‌گیری است که در میان آنها ، معلمان از اهمیت و جایگاهی ویژه برخوردارند معلمان به سبب آشنایی با مسائل و نیازهای دانش آموزان و مدرسه و تجربیات ارزشمندی که در سایه تعامل با یادگیرندگان به دست می‌آورند ، مهم‌ترین عنصر در موفقیت برنامه‌های درسی هستند و در صورتی که در زمینه جایگاه ، نقش و زمینه‌سازی مشارکت آنها در تصمیم‌گیریهای مرتبط با برنامه درسی تأملی عمیق و جامع‌الاطراف صورت پذیرد، اثربخشی برنامه‌های درسی بهبود چشمگیر خواهد یافت . مقاله حاضر که برگرفته از یک طرح پژوهشی است، ابتدا با بهره‌گیری از ادبیات برنامه درسی، حدود مشارکت معلمان را ترسیم کرده است ، سپس با استفاده از روش تحقیق توصیفی ، امکان مشارکت معلمان در برنامه‌ریزی درسی در این دوره و نتایج و تبعات آن را مورد بررسی قرار داده است . ابزار جمع‌آوری اطلاعات ، پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته است که بر مبنای مقیاس لیکرت تنظیم شده است . شرکت کنندگان در پژوهش معلمان ابتدایی کلاسهای اول و سوم ابتدایی شهرکنگان و مدیران برنامه ریزی درسی در مدارس بوده‌اند که بر اساس نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده‌اند . نتیجه مطالعه حاضر، بیانگر قلمروهای مشارکت معلمان در برنامه‌ریزی درسی در مدرسه ، عواملی که این مشارکت را تسهیل می‌کند و نتایج مثبت و منفی حاصل از آن است .

هدف از انجام پژوهش حاضر، تعیین چگونگی برنامه ریزی درسی مشارکتی در مدارس ابتدایی در شهرستان کنگان می